

Inleiding

Difterie is een infectie door de toxineproducerende bacterie *Corynebacterium diphtheriae*. De mens is het enige reservoir van deze bacterie. Het exotoxine is enerzijds verantwoordelijk voor lokale problemen zoals respiratoire obstructie (pseudomembraanvorming ter hoogte van de amandelen, de keelholte, het strottenhoofd of de neus) en huidinfecties (zeldzaam) en anderzijds voor systemische verwickelingen zoals hartfalen door myocarditis en verlamming-verschijnselen door neuritis.

Ondanks de behandeling met antibiotica, hoge doses antitoxine en intensieve zorgen bedraagt de mortaliteit 5-10% (tot 20% bij jonge kinderen en personen boven de 40 jaar).

Het vaccin is een toxoïd (door formaldehyde gedenuatureerd difterietoxine), geadsorbeerd op aluminiumhydroxide als adjuvans (immunologische co-stimulans). Het bestaat niet als monovalent vaccin, enkel in gecombineerde vorm.

In 1959 werd in België met de veralgemeende tetanus-difterievaccinatie gestart. Deze vaccinatie heeft een belangrijke rol gespeeld in de controle van de ziekte. Na een volledige vaccinatie tijdens de kinderjaren daalt de verworven immuniteit echter geleidelijk. Gebrek aan immuniteit bij volwassenen heeft bijgedragen tot de heropflakking van difterie in Oost-Europa begin jaren '90 van de vorige eeuw. Het toenemende aantal personen dat reist naar ontwikkelingslanden waar difterie nog steeds kan voorkomen, is een belangrijk argument om een algemeen vaccinatiebeleid te handhaven en om boosters om de tien jaar toe te dienen.

Aanbevelingen en vaccinatieschema

De tetanus-difterievaccinatie moet veralgemeend worden. Indien de patiënt een difterievaccinatie nodig heeft, zal men gebruik maken van het gecombineerde tetanus-difterievaccin (zie fiche Volwassenen "Vaccinatie tegen tetanus"). Indien ook een kinkhoest en/of polio vaccinatie aangewezen is, kan gebruik gemaakt worden van een gecombineerd vaccin (respectievelijk dTpa, dTpaPolio of dTpolio vaccin)¹. Meer informatie over deze vaccinatie vindt u in de fiches "Vaccinatie tegen kinkhoest" en "Vaccinatie tegen polio" voor volwassenen.

Een **volledige basisvaccinatie** tegen difterie voor een volwassene omvat drie injecties: de tweede injectie wordt toegediend 4 tot 6 weken na de eerste, de derde ongeveer 6 maanden tot 1 jaar na de tweede (voor kinderen zie fiches "Basisvaccinatieschema" en "Inhaalvaccinaties").

Na een volledige basisvaccinatie worden **herhalingsvaccinaties** levenslang om de 10 jaar toegediend. Indien de vorige injectie – bij iemand die vroeger volledig gevaccineerd werd – langer dan 20 jaar geleden is, is het starten van een volledige

¹ Er bestaat een internationale afspraak om met de hoofdletters "D" en "P" te verwijzen naar de pediatrie dosis voor difterie en kinkhoest, terwijl de kleine letters "d" en "p" verwijzen naar de lagere dosis difterie en kinkhoest voor volwassenen.

basisvaccinatie met drie injecties niet nodig, maar worden twee inspuitingen aangeraden met 6 maanden interval (de tweede injectie is nodig om een goede en langdurende bescherming te waarborgen).

Het toedienen van difterie-toxoïd in een pediatrische dosis (30 IE) aan personen die al immuniteit vertonen, kan sterke immunologische reacties uitlokken. Om die reden wordt, in geval van inhaal- of herhalingsvaccinatie, vanaf de leeftijd van 13 jaar een vaccin met een verlaagde dosis (> 2 IE difterie-toxoïd) toegediend.

Inhaalvaccinatie tegen tetanus-difterie vanaf de leeftijd van 8 jaar (al of niet in combinatie met kinkhoest en/of poliomyelitis)

Zie fiche "Inhaalvaccinaties".

Ongewenste effecten en contra-indicaties

Roodheid, induratie en pijn ter hoogte van de injectieplaats komen vrij frequent voor, maar verdwijnen vlug en hoeven geen behandeling. Occasioneel kan voorbijgaande koorts optreden.

Zwangerschap vormt geen tegenaanwijzing voor het gebruik van tetanus-difterie-vaccinatie (Td).

Voor een volledige beschrijving verwijzen we naar de publieksbijsluiter van het FAGG of naar de algemene gegevens over vaccins van het BCFI.

http://www.fagg-afmps.be/nl/MENSELIJK_gebruik/geneesmiddelen/geneesmiddelen/bijsluiters/

http://www.bcfi.be/GGR/Index.cfm?ggrWelk=/GGR/MPG/MPG_LA.cfm

